

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 16 kwietnia 2004 r.

wydana na wniosek Rady Unii Europejskiej w sprawie projektowanego rozporządzenia Rady dotyczącego medali i żetonów podobnych do monet euro**(COM(2004) 39 wersja ostateczna)****(CON/2004/13)**

(2004/C 134/07)

1. W dniu 16 lutego 2004 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Rady Unii Europejskiej o wydanie opinii w sprawie projektowanego rozporządzenia Rady dotyczącego medali i żetonów podobnych do monet euro (poniżej określanego jako „projektowane rozporządzenie”).
2. Właściwość EBC do wydania opinii wynika z artykułu 123, ustępu 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie ze zdaniem pierwszym artykułu 17, ustępu 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego, Rada Zarządzająca wydała niniejszą opinię.

dystrybucji w celu sprzedaży lub w innych celach komercyjnych medali i żetonów mających określone cechy lub określony rozmiar zbliżony do monet euro. EBC podziela przekonanie o potrzebie dalszych działań w tym zakresie na poziomie Wspólnoty oraz pozytywnie ocenia inicjatywę Komisji uregulowania tego zagadnienia w drodze rozporządzenia. Umożliwi to zharmonizowane stosowanie w ramach Unii Europejskiej środków ochronnych określonych w projektowanym rozporządzeniu oraz zagwarantuje jednolite warunki dla wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie produkcji, dystrybucji, importu lub sprzedaży medali i żetonów. Ponadto EBC uważa, że przyjęcie projektowanego rozporządzenia jest właściwym środkiem ochrony nienaruszalnego charakteru monet euro jako środka płatniczego.

Uwagi ogólne

3. Zgodnie z uzasadnieniem Komisji, projektowane rozporządzenie reguluje kwestię używania określeń „euro” oraz „euro cent”, a także symbolu euro (€) na metalowych przedmiotach mających wygląd lub właściwości techniczne monet (medale i żetony) oraz określa, jaki stopień podobieństwa takich medali i żetonów do monet euro powinien zostać zabroniony. Celem projektowanego rozporządzenia jest ochrona ludności przed oszustwami i pomyłkami dotyczącymi monet euro, związanymi z tym, że może się wytworzyć przekonanie, iż medale i żetony opatrzone wyrazami „euro” lub „euro cent” bądź też symbolem euro mają status prawnych środków płatniczych, bądź też z tym, że medale i żetony o rozmiarach i właściwościach podobnych do rozmiarów i właściwości monet euro mogą zostać użyte w nieuczciwy sposób w automatach uruchamianych za pomocą monet. Jednocześnie projektowane rozporządzenie określa jednolite dla wszystkich uczestników rynku warunki produkcji takich medali i żetonów. EBC zgadza się z celami projektowanego rozporządzenia oraz podziela obawy dotyczące ryzyka pomyłki lub oszustwa, związane z medalami i żetonami podobnymi do monet euro.
4. EBC przyjmuje, że projektowane rozporządzenie zostało przygotowane w oparciu o ocenę potrzeb w zakresie dalszych działań na poziomie wspólnotowym, dokonaną przez Komisję zgodnie z ostatnim zdaniem artykułu 3 Zaleceń Komisji 2002/664/EC z dnia 19 sierpnia 2002 r. w sprawie medali i żetonów podobnych do monet euro (dalej zwanych „Zaleceniami”) ⁽¹⁾. Projektowane rozporządzenie zabrania produkcji i sprzedaży oraz importu i

Uwagi szczegółowe

5. Projektowane rozporządzenie zawiera na wstępie zbiór definicji. EBC zauważa, że definicja „medali i żetonów” zawarta w artykule 1, literze (c) projektowanego rozporządzenia stanowi poprawioną wersję definicji zawartej w artykule 1, literze (c) Zaleceń. W szczególności nowa definicja wyraźnie wyłącza ze swojego zakresu krążki przeznaczone do bicia monet. Ponadto obecnie definicja ta obejmuje medale i żetony, które posiadają właściwości techniczne monet, a nie tylko te, które wyglądem przypominają monety. W tym zakresie EBC pozytywnie przyjmuje precyzję oraz szeroki zakres zastosowania nowej definicji „medali i żetonów”, która w tej postaci przyczyni się do zapewnienia pewności prawa oraz umożliwi skuteczne stosowanie projektowanego rozporządzenia.
6. W odniesieniu do listy wyznaczonych organów zawartej w Załączniku II, EBC zakłada że w typowych przypadkach wyznaczonymi organami krajowymi będą organy Państw Członkowskich właściwe dla emisji monet – EBC bierze jednak również pod uwagę możliwość wyznaczenia innych organów dla celów projektowanego rozporządzenia. Z tego powodu EBC proponuje, aby po przyjęciu proponowanego rozporządzenia Państwa Członkowskie dokonały wyraźnego wskazania „wyznaczonych organów”.

⁽¹⁾ Dz.U. L 225 z 22.8.2002, str. 34.

7. EBC pozytywnie przyjmuje także definicję „przedziału referencyjnego” zawartą w artykule 1, literze (g) projektowanego rozporządzenia, odwołującą się do treści ustępu 1, litery (a) Załącznika III. W powołanym wyżej ustępie 1, pod literą (a) definiuje się przedział referencyjny dla rozmiarów medali i żetonów jako „szereg możliwych zestawień wymiaru średnicy oraz wymiaru wysokości krawędzi, odpowiednio mieszczących się w granicach zakresów referencyjnych ustalonych dla średnicy oraz dla wysokości krawędzi”. W powołanym wyżej ustępie 1, pod literami (b) i (c) określa się przy tym właściwości techniczne „zakresów referencyjnych dla średnicy” i „zakresów referencyjnych dla wysokości krawędzi”. EBC uważa, że wprowadzenie w projektowanym rozporządzeniu definicji „przedziału referencyjnego” przyczyni się do wzmocnienia pewności prawa w zakresie stosowania projektowanego rozporządzenia, jako że określone zostają w ten sposób właściwości techniczne wykorzystywane dla definiowania zabronionych form medali i żetonów – umożliwi to ludności, a w szczególności wytwórcom i osobom prowadzącym sprzedaż detaliczną, prawidłowe ustalenie swoich obowiązków prawnych powstających w toku produkcji lub sprzedaży medali i żetonów.
8. EBC pozytywnie przyjmuje przepisy ochronne zawarte w artykule 2 projektowanego rozporządzenia. Przepisy te dotyczą przypadków, w których medale lub żetony mogą z powodu ich wyglądu lub rozmiaru zostać pomyłone z autentycznymi monetami euro. W szczególności EBC zauważa, że w artykule 2, pod literami (a) i (b) wprowadzono czytelne rozróżnienie pomiędzy medalami i żetonami oznaczonymi określeniami „euro” lub „euro cent” bądź też symbolem euro, a takimi medalami i żetonami, które jedynie kwalifikują się do przedziału referencyjnego, niezależnie od tego, czy są oznaczone wskazanymi określeniami lub symbolem. Mając powyższe na uwadze, zakaz produkcji i sprzedaży oraz importu i dystrybucji w celu sprzedaży lub w innych celach komercyjnych obu kategorii medali i żetonów wydaje się wystarczającym środkiem zapobiegającym ryzyku wystąpienia pomyłek wśród ludności. Takie same uwagi dotyczące zapobiegania ryzyku wystąpienia pomyłek dotyczą zakazu przewidzianego w artykule 2, literze (c) projektowanego rozporządzenia, odnoszącego się do medali i żetonów oznaczonych na powierzchni jakikolwiek wzorami, które są „podobne do któregośkolwiek z wzorów narodowych umieszczonych na awersie lub też do wspólnego wzoru rewersu monet euro, bądź też podobne lub identyczne z wzorem krawędzi monety o nominale 2 euro”. EBC zauważa jednak, że sformułowanie „symbol zbliżony do symbolu euro połączony ze wskazaniem wartości nominalnej”, użyte w artykule 2, literze (b) Zaleceń, nie zostało włączone do artykułu 2 projektowanego rozporządzenia. EBC zaleca przejście tego sformułowania w projektowanym rozporządzeniu, gdyż użycie tego typu symboli może również prowadzić do pomyłek wśród ludności. EBC sądzi, że wprowadzenie wskazanego sformułowania rozszerzy zakres i wzmocni skuteczność postanowień ochronnych.
9. Przepis artykułu 3 projektowanego rozporządzenia wprowadza wyjątki od omawianych powyżej postanowień ochronnych. EBC zauważa, że przepis ten dotyczy medali i żetonów, w odniesieniu do których nie istnieje ryzyko pomyłki z monetami euro, co może mieć miejsce albo ze względu na to, że ich rozmiar wykracza poza przedział referencyjny, nawet w przypadku gdy umieszczone są na nich określenia „euro” lub „euro cent” lub symbol euro niepołączony ze wskazaniem wartości nominalnej, albo też ze względu na kształt lub skład takich typów medali i żetonów, w przypadku gdy ich rozmiar mieści się w przedziale referencyjnym. EBC wyraża zrozumienie dla poglądu, zgodnie z którym takie medale i żetony stwarzają jedynie bardzo nieznaczne ryzyko pomyłki, a zatem powinny być dozwolone.
10. Przepis artykułu 4 projektowanego rozporządzenia reguluje system wyłączeń wprowadzanych na mocy odpowiednich zezwoleń – mogą być one udzielane przez wyznaczone organy Państwa Członkowskiego, w którym medale lub żetony są produkowane lub do którego są po raz pierwszy importowane, albo też przez Komisję w przypadku wniosków pochodzących z państw trzecich. EBC zauważa, że zezwolenia udzielane zgodnie z artykułem 4, ustępem 1 pozwolą na umieszczanie określeń „euro” lub „euro cent” na medalach i żetonach użytkowanych w warunkach podlegających kontroli, przy zastrzeżeniu, że nie istnieje ryzyko pomyłki. Przepis artykułu 4, ustępu 1 nie przewiduje jednakże szczegółowych wyłączeń umożliwiających wydawanie zezwoleń na używanie symbolu euro. EBC nie dostrzega uzasadnionych powodów dla wprowadzania rozróżnienia pomiędzy używaniem symbolu euro a używaniem określeń „euro” lub „euro cent”. Ponadto, w uzasadnieniu Komisji do artykułu 4, ustępu 1 zawarte zostało wyraźne odniesienie do szczegółowych wyłączeń określonych w 4, ustępie 2, literze (a), z zaznaczeniem że wyłączenia tam określone mogą mieć miejsce między innymi w przypadkach, gdy „użycie [...] symbolu euro jest praktycznie uzasadnione”. EBC zaleca zatem wprowadzenie odniesienia do symbolu euro w artykule 4, ustępie 1 projektowanego rozporządzenia. EBC przyjmuje także, że w przypadku, gdy tego typu zezwolenie zostanie udzielone, podmiot gospodarczy, którego ono dotyczy w Państwie Członkowskim, powinien być wyraźnie oznaczony na powierzchni medalu lub żetonu w sposób umożliwiający identyfikację oraz, że oznaczenie „Nie jest środkiem płatniczym” powinno zostać umieszczone na awersie lub rewersie medalu lub żetonu. W związku z tym EBC zaleca, by artykuł 4, ustęp 1 zawierał określenie minimalnego rozmiaru oznaczenia „Nie jest środkiem płatniczym”, gdyż w przypadku braku takiego określenia istnieje ryzyko stosowania napisów o znikomej czytelności. Ponadto EBC zauważa, że zezwolenia, które będą udzielane na podstawie artykułu 4, ustępu 2 mogą dotyczyć medali i żetonów, których rozmiar mieści się w przedziale referencyjnym, o ile nie istnieje w ich przypadku ryzyko pomyłki oraz spełnione są warunki dotyczące dozwolonych zestawień średnicy i wysokości krawędzi oraz średnicy i właściwości metalu. EBC nie wyraża zastrzeżeń co do systemu wyłączeń przewidzianego w artykule 4 projektowanego rozporządzenia, gdyż medale i żetony, co do których na jego podstawie udzielone mogą być odpowiednie zezwolenia, będą musiały spełniać surowe warunki dotyczące wyglądu i składu, konieczne dla wyeliminowania wszelkiego ryzyka pomyłki.

11. EBC zauważa, że artykuł 4, ustęp 3 projektowanego rozporządzenia daje upoważnionemu organowi administracyjnemu Państwa Członkowskiego lub też, w zależności od przypadku, Komisji, kompetencję do orzekania o tym, czy dany projekt jest podobny do któregośkolwiek z wzorów narodowych umieszczonych na awersie lub też do wspólnego wzoru rewersu monet euro, bądź też do wzoru krawędzi monety o nominale 2 euro. Przyjmując pozytywnie treść wskazanego przepisu, EBC pragnie zwrócić uwagę Rady na okoliczność, iż przepis ten nie ma charakteru postanowienia szczególnego, odbiegającego od postanowień ochronnych przewidzianych w artykule 2 projektowanego rozporządzenia, lecz raczej przyznaje organom Państw Członkowskich lub Komisji kompetencję w zakresie stwierdzenia określonego stanu faktycznego. W celu zapewnienia spójności i pewności prawa w toku stosowania projektowanego rozporządzenia, EBC zaleca przesunięcie ustępu trzeciego artykułu 4 do artykułu 2.
12. EBC zauważa, że artykuł 5, ustęp 2 projektowanego rozporządzenia zawiera postanowienia przejściowe pozwalające na dalsze używanie, nie dłużej jednak niż do końca 2012 roku, medali i żetonów wydanych przed wejściem w życie projektowanego rozporządzenia i nieodpowiadających jego wymogom. EBC przyjmuje ze zrozumieniem taką treść wskazanego przepisu, jako konieczną dla spełnienia uzasadnionych oczekiwań właścicieli i posiadaczy tego rodzaju medali i żetonów.
13. EBC zauważa, że artykuł 6 projektowanego rozporządzenia zobowiązuje Państwa Członkowskie do wydania w terminie do dnia 1 stycznia 2005 r. skutecznych, zachowujących zasadę proporcjonalności oraz wywołujących odpowiedni skutek prewencyjny ustaw, rozporządzeń lub przepisów administracyjnych określających sankcje mające zastosowanie w przypadku naruszenia projektowanego rozporządzenia. EBC pozytywnie przyjmuje treść wskazanego przepisu, jako że bezdyskusyjnie konieczne jest określenie na poziomie Państw Członkowskich ram prawnych dla odpowiednich sankcji gwarantujących skuteczne stosowanie przepisów projektowanego rozporządzenia.

Frankfurt nad Menem, dnia 16 kwietnia 2004.

Prezes EBC

Jean-Claude TRICHET